

Reinventant llegendes

Un nou relat del Grup d'Escriptors del Montseny

Castell de Montsoriu | Pep Molleví

Explica la llegenda que en Francesc de Verntallat, quan es va endinsar en la mirada fosca i ametllada de la Isabel Taberner, va saber que el seu cor havia estat captivat per sempre més. Que el seu somriure maliciós a estones i la seva gràcia de nena espavilada el farien anar de corcoll i que no hi oposaria cap resistència perquè així fos. Explica la llegenda, també, que la Isabel va sentir la mateixa punxada el primer cop que el va veure, quan li va demanar una bota de vi per a ell i els pagesos que l'acompanyaven a bosc. Expliquen les males llengües que en Francesc s'ho feia venir bé per passar pel mas dels Taberner sempre que podia i que havien vist passejar a la parella donats de la mà, vora la Tordera, quan el sol s'amagava rere el Castell de Montsoriu. Comentava la Cecília que hi ha mirades que parlen per si soles i que aquells joves estaven tan enamorats que si caminaves per on ells havien passat, els peus se't quedaven enganxats de tanta dolçor com desprenien.

Així que el dia que en Francesc de Verntallat es va casar amb la Isabel Taberner la festa va ser grossa i tot el poble d'Arbúcies ho va celebrar. Tots dos eren molt estimats a la vila. Ell era un noi fort, treballador i amable. Generós i valent. Ella era una noia alegre, descarada, fresca i bona moixa que ajudava sempre a qui podia, sobretot a la gent gran, a part de ser una de les noies més boniques de les rodalies, cosa que ella sabia i de la que en treia bon profit. No li agradava recollir-se els cabells bruns i ondulats en un monyo, com la resta de xiquetes, a ella li encantava portar-los deixats anar, caient en cascada per la seva esquena, tapant les espatlles que de vegades deixava al descobert expressament per fer parlar més del compte a alguna fadrina amargada.

Aquella nit, la del casament, en Francesc va acompanyar a la Isabel a les portes del Castell de Montsoriu. El senyor ja havia comunicat als Verntallat que no oblidessin el seu tribut de vassallatge. El dret de cuixa no el perdonava mai el malparit. Així que quan els guàrdies del castell es van endur a la Isabel, al Francesc li va pujar una glopada d'ira que va saber controlar perquè la mirada de la seva dona el va fer callar.

Et pensaré amor meu -li va dir la Isabel a cau d'orella mentre els guàrdies l'estiraven dels braços-. Cap senyor del món farà que aquest sentiment que brolla dins meu es pugui apaivagar. No pensis gens aquesta nit, si us plau, demà començarem una nova vida junts, tu i jo.

Prou xerrameca, que el senyor t'espera! -Va etzibar el soldat més alt, que ja l'estava arrossegant. El senyor de Montsoriu es va fregar les mans i es va llepar el bigoti quan la va veure. Li havien dit que era bonica però ho era molt més del que s'havia arribat a imaginar. La Isabel li va mantenir la mirada, no es va acoquinar. No ploraria, no li demanaria que la deixés anar, ni li imploraria pietat. Va estar freda com una pedra, rígida, immòbil, insensible al fort alè a podrit que li feia venir arcades, morta en vida mentre rebia les investides de qui es creia amb el dret de posseir allò que mai li hauria de pertànyer. Aquella nit va ser la més llarga de la seva curta vida. Mentre el senyor jeia al seu costat, roncant com un porc satisfet, ella tenia els ulls clavats al sostre. Anys més tard encara podria dibuixar amb exactitud les esquerdes que hi havia en aquella alcova i les taques d'humitat. No podia pensar, no volia pensar en res més que no fos la retrobada amb el seu espòs, en fondre's entre els seus braços i plorar en silenci perquè ell no pogués endevinar el seu desconsol.

Però de vegades l'agonia s'allarga i el somni perfecte de poder començar una nova vida i oblidar aquella nit fatídica s'havia entestat en no fer-se realitat. Quan el Francesc de Verntallat va aparèixer de bon matí a les portes del castell, els guàrdies no li van donar a la seva estimada. Quan la Isabel va veure que no la deixaven sortir aquell matí i que la porta d'aquella estança només es va obrir durant tot el dia per portar-li un plat de sopa aigualida i un tros de pa dur, va saber que anaven maldades. Aquella nit sí que va escopir al senyor i el va mossegar i li va clavar les ungles i li va implorar que la deixés anar, que volia tornar amb el seu marit, que era un porc i un miserable i que el tribut era només per una vegada. Però ell, com més el cridava i més el picava, més s'envalentia i més fort l'agafava. I més dura se li posava.

L'endemà es va repetir la història. El Francesc cridava als guàrdies, demanava que li tornessin a la seva muller, que volia veure al senyor de Montsoriu, però el van fer fora a puntades de peu. Per la seva banda la Isabel desesperava en el seu captiveri, les hores que passava sola, tancada, buscava la manera per sortir d'allà. L'ingeni se li aguditzava però la frustració i l'ofuscació guanyaven al raonament.

Al poble es vivia amb desconcert la situació. Darrerament els pagesos començaven a sentir-se massa incòmodes: el conjunt de gravàmens i de servituds que li devien als senyors eren abusives i sovint la subordinació era humiliant, com aquell dret de cuixa que ara s'estava allargant perquè al senyor li donava la gana. Així que en Martí de cal Pastor va agafar al Francesc per banda i li va explicar un dels secrets més ben guardats dins la seva família: on es trobava l'entrada secreta al castell. El noi li va agrair una i mil vegades i el dia que va fer quatre que no veia a la seva esposa, emparat per la nit, va recórrer aquell passadís fosc i humit. Trobar l'estança no va ser difícil, la foscor era la seva aliada i els soldats ja no vigilaven l'entrada de l'alcova. Així que quan el senyor, que jeia mig nu al costat de la Isabel, va sentir com s'obria la porta, només va tenir temps a incorporar-se. La daga del Francesc de Verntallat li va travessar el cor sense miraments i ell va tornar a caure estès en aquell jaç que tant li agradava, sobre el bassal de la seva pròpia sang.

Els soldats del castell van sentir el crit del senyor però quan van arribar a l'habitació ja era massa tard. La parella havia fugit muntanya avall i havia buscat refugi en el poble.

Explica la llegenda que tothom els esperava disposat a defensar la raó del jove matrimoni i que

d'aquell moviment en va néixer la Guerra dels Remences, en la qual els vassalls van alçar-se contra el poder i els abusos dels senyors de l'època.

Que no es subestimi mai la força d'un poble unit per lluitar contra la injustícia. Corria l'any del senyor de 1462.